

**КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА**
Навчально-науковий інститут права
Рада молодих вчених
Студентський парламент ННІ права

**ЮРИДИЧНА НАУКА ТА ОСВІТА:
МИНУЛЕ, СУЧАСНЕ І МАЙБУТНЄ**

Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції

Київ – 2025

УДК 340+378"364":338.246.88(477)(082)
Ю70

<https://doi.org/10.32751/LegalScience2025>

Ю70 Юридична наука та освіта: минуле, сучасне і майбутнє :
матеріали Міжнародної науково-практичної конференції (м. Київ,
1 травня 2025 р.) / упоряд. М. О. Денисюк. Київ: «Видавництво
Людмила», 2025. 660 с.
ISBN 978-617-555-295-7

До збірника увійшли тези доповідей учасників Міжнародної науково-практичної конференції «Юридична наука та освіта: минуле, сучасне і майбутнє», яка відбулась 1 травня 2025 року в Навчально-науковому інституті права Київського національного університету імені Тараса Шевченка.

*Матеріали опубліковано в авторській редакції.
Відповідальність за зміст, достовірність та якість поданого
матеріалу несуть учасники конференції, їх наукові керівники
та/або рецензенти, які рекомендували матеріали до публікації.*

ISBN 978-617-555-295-7

УДК 340+378"364":338.246.88(477)(082)

© Колектив авторів, 2025

© Київський національний університет
імені Тараса Шевченка, 2025

Кондратюк Діана

Гармонізація міжнародних стандартів захисту авторських прав у цифровому середовищі: сучасні виклики та перспективи правового регулювання230

Крайчинський Станіслав

Аналіз неюрисдикційних (альтернативних) способів захисту авторських прав та їх суспільне значення.....231

Кугенко Микола

Юридичні виклики використання NFT у сфері інтелектуальної власності233

Кухарчук Катерина

Патентоздатність винаходів створених за участі ШІ.....234

Мартинюк Мілен

Недобросовісна конкуренція та захист прав інтелектуальної власності236

Медведєва Марія

Актуальні проблеми правового регулювання смарт-контрактів в Україні238

Мудров Данило

Україна як “першопроходець” у формуванні права особливого роду “sui generis”: сучасний стан, виклики та подальший розвиток240

Скумадчук Діана

Охорона авторських прав на твори, розміщені у мережі Інтернет: інструменти цифрового захисту авторських прав та незаконне копіювання241

Паршикова Людмила

Захист інтелектуальної власності в тлумаченні Суду Європейського Союзу243

Стоянова Анастасія

Правові механізми захисту від діпфейків.....244

ІСТОРІЯ ПРАВА ТА ДЕРЖАВИ**Макарчук Віталій**

Гене́за поняття «національна безпека»246

Павлусенко Олена,

Мовна політика у сфері іноземних мов: порівняльне дослідження стратегій українських президентів247

Андріяш Світлана

Реалізація принципу поділу гілок влади в історичних формах української державності249

Антоненко Данило

УНР між Антантою та Четверним союзом у 1917-18 рр.251

Барвинська Ангеліна

Політична діяльність депутатки УЦР Людмили Старицької-Черняхівської.....252

Макарчук Віталій

д.ю.н., доц.,

*доц. кафедри конституційного права та теоретико-правових дисциплін
Білоцерківського національного аграрного університету*

ГЕНЕЗА ПОНЯТТЯ «НАЦІОНАЛЬНА БЕЗПЕКА»

Розвиток будь-якого терміна, особливо юридичного, має значне теоретичне та практичне значення для усвідомлення його сутності. Попри те, що категорія «національна безпека» стала широко використовуватися як у наукових колах, законодавстві та юридичній практиці, кожен дослідник інтерпретує і застосовує її з урахуванням власного правового сприйняття та різних юридичних аспектів. Цей термін був і залишається предметом вивчення багатьох теоретиків права, державознавства, представників різних галузевих правових дисциплін. Однак він і досі залишається в центрі численних наукових дебатів.

Згідно зі «Словником української мови»: «Нація – це етносоціальна спільнота, об'єднана певною самоназвою, символами, географічним та етносоціальним походженням, історичною пам'яттю, комплексом духовно-культурних і політичних цінностей, усвідомленням своєї ідентичності (національною самосвідомістю)» [1, с. 183]. Також, як зазначається в «Енциклопедії історії України»: «У пізньому середньовіччі та за раннього Нового часу слово «нація» набуло рис етнізації та почало вважатися синонімом «країни», «народу». У сучасних суспільних науках поняття «нація» прийнято хронологічно застосовувати до модерної та новітньої доби, пов'язуючи його з поширенням модерного націоналізму та сучасної моделі національної держави, спочатку до Європи та США, а потім – до інших регіонів світу. З межі XVIII–XIX ст. поняття «нація» вживається переважно у двох значеннях: як політична чи етнічна» [2, с. 183]. Безпека ж, як вказано в «Словнику української мови», – «це стан, коли кому-, чому- небудь ніщо не загрожує» [3, с. 136].

Поняття «національна безпека» має глибоке історичне коріння та еволюціонувало разом із розвитком права та держави. У стародавніх державах (наприклад, Римській імперії чи Китаї) безпека асоціювалася з військовою потужністю та захистом кордонів. У Середньовіччі акцент робився на захисті від зовнішніх вторгнень (наприклад, будівництво замків або формування лицарських орденів). Після Вестфальського миру (1648 р.) концепція державного суверенітету стала основою безпеки. У XIX ст. з'явилися такі інструменти, як дипломатія, альянси та баланс сил (наприклад, Віденський конгрес 1815 р.). Після Першої світової війни створено Лігу Націй, а після Другої світової – ООН, де національна безпека стала частиною колективної безпеки. Холодна війна (1947–1991) додала нові виміри: ядерну зброю, економічні санкції, ідеологічну боротьбу. У 1980-х роках у західній політології з'явилися концепції «невоєнних загроз» (екологія, тероризм). Після розпаду СРСР акцент змістився на кібербезпеку, енергетичну стабільність, боротьбу з тероризмом (особливо після 11 вересня 2001 р.). У 2010-х роках додалися такі аспекти, як інформаційні війни та гібридні загрози.

Необхідно зазначити, що вперше словосполучення «національна безпека» було вжито у посланні президента Теодора Рузвельта Конгресу США в 1904 р. Під ним він розумів сукупність умов, які надійно забезпечують національний суверенітет, захист стратегічних цілей і повноцінний розвиток суспільства, життя і здоров'я всіх його громадян. Досить часто цей термін почав використовуватися з початком «холодної війни» під час протистояння так званому «соціалістичному блоку». Закон США про національну безпеку (National Security Act) був ухвалений 26 липня 1947 р. під час президентства Гаррі Трумена [4]. Цей закон став однією з найважливіших правових реформ у сфері безпеки та оборони

США після Другої світової війни. Саме тоді проблематика національної оборони значно розширилася й перетворилася на самостійну галузь комплексних стратегічних досліджень.

Отже, термін «національна безпека» здобув широке використання та визнання, що відповідає загальним вимогам юридичної техніки: терміни мають бути загальновизнаними, мати стабільний характер та широке застосування. Протидія різним загрозам національній безпеці здійснювалася ще з моменту виникнення держав. Також слід зазначити, що цей термін використовується в різних аспектах, не має однозначного тлумачення в правовій літературі, законотворчій та юридичній практиці, тому може трактуватися в різних контекстах.

Список використаних джерел

1. Словник української мови: у 20 т. / НАН України. Київ : Український мовно-інформаційний фонд, 2019. Т. 10. 992 с.
2. Галушко К.Ю. Нація. Енциклопедія історії України / за ред. В.А. Смолія. Київ : Наукова думка, 2010. Т. 7: Мі-О. 728 с.
3. Словник української мови: у 20 т. / НАН України. Київ : Український мовно-інформаційний фонд, 2010. Т. 1. 912 с.
4. The National Security Act of 1947–July 26. 1947 Public Law 253, 80th Congress; Chapter 343, 1st Session; S. 758.

Павлусенко Олена

*аспірантка кафедри теорії та історії держави і права Університету «КРОК»
ст. викладачка англійської мови кафедри іноземних мов
ЗВО «Національний транспортний університет»*

Науковий керівник:

*д.ю.н., проф.,
проф. кафедри державно-правових дисциплін
ЗВО «Університет економіки та права «КРОК»
Француз-Яковець Тетяна Анатоліївна*

МОВНА ПОЛІТИКА У СФЕРІ ІНОЗЕМНИХ МОВ: ПОРІВНЯЛЬНЕ ДОСЛІДЖЕННЯ СТРАТЕГІЙ УКРАЇНСЬКИХ ПРЕЗИДЕНТІВ

Актуальність теми дослідження обумовлена тим, що мовна політика президента – є надзвичайно важливим елементом. Вона є критерієм визначення внутрішніх цінностей будь-якої країни та показником зовнішньополітичного курсу держави.

Питання розвитку та становлення інституту англійської мови в Україні та світі, набуття нею статусу мови міжнародного спілкування досліджували такі вчені, як: Н.П. Пожидаєва, О.О. Першукова, М.Г. Прадівляний, В.А. Гаманюк, Л.П. Пуховська, В.Г. Редько. Водночас цілісного дослідження щодо стратегій мовної політики у сфері іноземних мов президентів України, в літературі не наводилося.

Аналізуючи період президентства Леоніда Кравчука (1991-1994 рр.), варто наголосити на тому, що починаючи з 1991 року відбувалися важливі зміни в системі освіти, але конкретних законодавчих актів, направлених на збільшення уваги до вивчення англійської мови, прийнято не було. В той же час реформи в освіті, які відбувалися в цей період, створили передумови для поширення вивчення згаданої вище іноземної мови.

Епоха Леоніда Кучми припадає на 1994-2005 рр. Президентство Леоніда Даниловича відіграло надзвичайно важливу роль для України. В процесі його керівництва державою, наша країна суттєво продвинулася в європейському напрямку. Адже Кучма підписав Угоду про партнерство та співробітництво між Україною та Європейським Союзом (1994 р.), що стало важливим кроком на шляху до європейської інтеграції. Також у 1998 році він підписав Стратегію інтеграції України до ЄС, що окреслила основні напрями співпраці з ЄС. За роки